

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 2Csp/41/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223209520
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Dulina
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8223209520.4

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Tomášom Dulinom v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., právne zastúpeného: JUDr. Daniel Tarbaj, advokát, so sídlom Zámocká 525/28, Stropkov, IČO: 53 450 345, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, o zaplatenie 281,94 eur, takto

rozhodol:

- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 100 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.
- Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 01.08.2023 sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 281,94 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia a nahradiť žalobcovi trovy konania.

2. Žalobu odôvodňoval tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 5Csp/3/2022 bol úspešný ako žalovaný v postavení spotrebiteľa. Žalovaná (vtedajšia žalobkyňa) si v pôvodnom konaní uplatňovala nárok na zaplatenie sumy 745,16 € s prísl. zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere E. XXXXXXXXXXXX F. G. XX.XX.XXXX. Okresný súd Bardejov rozsudkom č.k. 5Csp/3/2022-124 zo dňa 03.06.2022 žalobe o zaplatenie v časti 463,22 € s príslušenstvom vyhovel a v prevyšujúcej časti zamietol. Žalobca odcitoval časť odôvodnenia predmetného rozsudku. Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie (ďalej aj „PFZ“) za porušenie svojich spotrebiteľských práv. Rozsudkom vydaným v základnom konaní je preukázané, že žalovaná porušila žalobcove právo tým, že od neho požadovala nedôvodný nárok z bezúročného a bezpoplatkového úveru. Pri nároku na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle citovaného ustanovenia postačuje samotná hrozba ujmy. V prípade žalovanej nešlo len o hrozbu akademickú (možnú v budúcnosti), ale išlo už o priame naplnenie hrozby tým, že žalovaná uplatňovala pohľadávku na súde. Za primeranú výšku finančného zadosťučinenia považuje sumu vo výške 281,94 €, pričom nárok ako ho požaduje zohľadňuje sumu, ktorú od neho žalovaná nedôvodne požadovala a o túto sumu mal byť neoprávnene ukrátený (t.j. 745,16 € - 463,22 € = 281,94 €). Výška finančného zadosťučinenia nie je stanovená žiadnym vzorcom a závisí vždy od úvahy súdu. Jediným kritériom pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť. Pojem „primeraný“ má viacero synonym, avšak jedným z nich je slovo „spravodlivý“. Výška primeraného finančného zadosťučinenia preto nemôže mať len symbolický význam, pretože symbolická výška nezohľadňuje obsah pojmu spravodlivosť. Zároveň je potrebné zohľadniť aj účel inštitútu PFZ, a to jeho sankčnú, odradzujúcu, satisfakčnú a relutárnu funkciu. V tejto súvislosti dáva do pozornosti, že na rozdiel od iných inštitútov finančného zadosťučinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr.

ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadosťučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadosťučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške, aby mala nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške splňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Nakoľko je žalobca spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy. Z tohto dôvodu sa domáha PFZ vo výške 281,94 €, pričom nárok ako ho požaduje zohľadňuje sumu, ktorú od neho žalovaná nedôvodne požadovala a o túto sumu mal byť neoprávnené ukrátený.

3. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca v žalobe označil a v prílohe predložil rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 5Csp/3/2022 – 124 zo dňa 03.06.2022.

4. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 02.10.2023 uviedol, že žaloba nie je dôvodná. Žaloba žalovaného ako veriteľa bola v pôvodnom konaní v podstatnej časti dôvodná, keďže žalovanému v tom čase dlžník neuhradil ani len istinu z poskytnutého úveru. Naviac, Žalobca svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje len svojim čiastočným úspechom v Pôvodnom konaní a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv. Žiadne okolnosti, ktoré by bližšie odôvodňovali ním uplatnené primerané finančné zadosťučinenie, však neuvádza. Neuvádza žiadne bližšie okolnosti predchádzajúce jeho obrane na súde, a ani či konanie Žalovanej a jej následné neoprávnené uplatnenie práva na zaplatenie sumy 745,16 eur nad sumu 463,22 eur na súde viedlo alebo mohlo viesť k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote. V Pôvodnom konaní bola žalovaná úspešná v podstatnej časti, keď žalobe na plnenie súd v časti o zaplatenie 463,22 eur s príslušenstvom vyhovel a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanej tak nebol priznaný nárok na zaplatenie úrokov a poplatkov za poskytnutý úver. Vyhodnotenie úveru ako bezúročného a bezpoplatkového (z dôvodu, že právny predchodca Žalovanej podľa názoru súdu neposúdil dostatočne bonitu klienta) spôsobilo, že Žalobca mohol používať poskytnuté peňažné prostriedky počas celého obdobia trvania úverového vzťahu bezodplatne a žalovaná tak nemala nárok na dohodnutú odplatu. Z uvedeného dôvodu má žalovaná za to, že rozhodnutím v Pôvodnom konaní došlo k nastoleniu rovnováhy medzi právami a povinnosťami v zmluvnom vzťahu, keďže úver bol vyhodnotený ako bezúročný a bez poplatkov, čo vo svojej podstate predstavuje výhodu na strane Žalobcu. V uvedenej súvislosti poukazuje na Rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 14Co/91/2012, zo dňa 10.10.2013, ktorý k uvedenej problematike okrem iného uviedol, že „Pri výklade ust § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je nevyhnutné, aj v záujme eliminácie jeho možného zneužitia sledovať jeho účel (...). Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. V striktnom význame žalovaná nebola tou, ktorá úspešne uplatnila porušenie práva, žalobcovi musí zaplatiť len istinu úveru s úrokom z omeškania nie preto, že by úspešne porušenie práva uplatnila, ale pre žalobcovu pochybenie, neúplnosť obsahu zmluvy, je povinná zaplatiť mu teda len tú sumu peňazí, ktoré si od neho požičala a keby nemeškala, ani cent na viac. V tomto zmysle je vo výhode, žalobca jej takouto zmluvou žiadnu ujmu nespôsobil ani spôsobiť nemohol. Žalovaná ani netvrdila, že by sa zaplatenia úveru od nej žalobca reálne domáhal neprimerane, tak že by jej mohol spôsobiť nejakú ujmu, závažné dôsledky. Žiadať v tejto situácii od žalobcu sumu, ktorou by v podstate za ňu zaplatil to čo jej požičal je podľa súdu prvého stupňa predstavou zjavne pomýlenou a ničím nezdôvodniteľnou. Ak bol prijatý záver vo veci samej o povinnosti žalovanej vrátiť žalobcovi len rozdiel toho, čo žalovaná od neho prijala, po odpočítaní toho, čomu plnila, je odvolací súd toho názoru, že takýmto prijatým rozhodnutím bola nastolená v predmetnom právnom vzťahu rovnováha zmluvných strán a nie je potrebné ešte osobitným rozhodnutím vzhľadom na ciele a účel, aký vyplýva z ust. § 53a Obč. zák. (v nadväznosti na dátum uzavretia predmetnej zmluvy), určovať ešte neprijateľnosť zmluvných podmienok. Neobstojí v tomto smere ani odkaz odvolateľov na to, že prípadné pozitívne rozhodnutie by založilo nárok na finančné zadosťučinenie (§ 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.).“ Pri výklade § 3 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch je najmä s ohľadom na jeho neurčitú hypotézu a v záujme eliminácie jeho možného zneužitia nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. Berúc do úvahy vyššie uvedené, naša spoločnosť nepovažuje požiadavku Žalobcu, spočívajúcu v priznaní primeraného

finančného zadosťučinenia, s ohľadom na výsledok Pôvodného konania za opodstatnenú a primeranú. Čiastočný úspech Žalobcu v Pôvodnom konaní v žiadnom prípade nemôže znamenať aj automatickú garanciu (de facto duplicitného) práva na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 (tretia veta) zákona o ochrane spotrebiteľa. Prijatie takéhoto výkladu by totiž malo za následok prinajmenšom dvojité trestanie dodávateľa finančnej služby (veriteľa) napr. za obsah zmluvy o úvere (ktorá zmluva by pri eventuálnom posúdení jej vadnosti súdom v nejakom predošlom konaní už aj tak nemala žiadnu schopnosť spôsobiť spotrebiteľovi akúkoľvek ujmu). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Čo konkrétne je potrebné chápať pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia sa zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky napr. v Uznesení zo dňa 14.9.2016, sp.zn. 6Cdo/389/2015, podľa ktorého, „V súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov len poznamenáva, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.“ Naviac, uvedená úprava poslednej tretej vety citovaného ustanovenia platí od roku 2013 a bola zavedená zákonom č. 132/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Poukázal na znenie tretej vety § 5 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa pred účinnosťou zákona č. 132/2013 Z.z. a na dôvodovú správu. Zákonodarca podľa názoru Žalovanej uvedeným ustanovením nesledoval to, aby dôsledkom akejkoľvek úspešnej obrany spotrebiteľa v spore bol automaticky vznik nároku na finančné zadosťučinenie. Primerané finančné zadosťučinenie je podľa názoru Žalovanej na mieste ako osobitná kompenzácia nemajetkovej ujmy vzniknutej spotrebiteľovi v konkrétnej situácii, pričom takáto ujma musí byť nie len tvrdená, ale aj preukázaná, čo v prejednávanej veci nie je. Vzhľadom na to, že - Žalovaná poskytla Žalobcovi na základe zmluvy o úvere finančné prostriedky, ktoré Žalobca Žalovanej nevrátil (ani istinu), Žalovaná bola nútená podať proti Žalobcovi žalobu o zaplatenie, o ktorej súd v Pôvodnom konaní rozhodol tak, že tejto v časti (viac ako 62%) vyhovel, - Výsledok Pôvodného konania (aj podľa vyššie citovanej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) nemožno považovať za úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti Žalobcom, - Žalobcovi konaním Žalovanej nebola spôsobená žiadna ujma, - priznaním finančného zadosťučinenia by došlo k vybočeniu z medzí ochrany spotrebiteľa a k aprobovaniu konania, ktorým sa Žalobca snaží zneužiť svoje postavenie a ustanovenia zákona upravujúceho ochranu spotrebiteľa a získať tak pre seba neoprávnený majetkový prospech (viď napr. rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 16.07.2015, sp. zn. 7C/101/2015, ktorý v obdobnej veci nárok na primerané finančné zadosťučinenie zamietol s odôvodnením, že priznaním takéhoto nároku spotrebiteľovi za situácie, že tento nevrátil veriteľovi ani len istinu svojho záväzku a navyše mu nebola spôsobená materiálna ujma by došlo k vybočeniu z medzí ochrany spotrebiteľa, ktorá by sa neopierala o logickú, ani dôvodnú úvahu), nemožno podľa názoru Žalovanej takémuto konaniu Žalobcu poskytnúť súdnu ochranu, a teda Žalovaná žiada, aby konajúci súd po prejedaní veci Žalobu v celom rozsahu zamietol a zaviazal Žalobcu na náhradu trov konania Žalovanej.

5. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 27.11.2023 uviedol, že nesúhlasí s tvrdeniami žalovanej uvedenými vo vyjadrení, pričom jej jednotlivé argumenty iba preukazujú opodstatnenosť žaloby. Žalovaná si zrejme neuvedomuje, že súdnou mocou bolo právoplatne rozhodnuté a judikované porušenie spotrebiteľských noriem z jej strany. Uvedené skutočnosti evidentne preukazujú, že žalobca v súdnom (základnom) konaní úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti žalovanou. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia má mať charakter sankcie, ktorá má postihovať toho, kto vo vzťahu k spotrebiteľovi postupoval v rozpore so zákonom. Rozsudkom vydaným v základnom konaní došlo k judikovaniu konkrétneho porušenia zákona, čo žalobca citujúc odôvodnenie rozsudku uviedol v žalobe. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje, aby rozhodnutie súdu v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia. Dané je konštatované súdom v samotnom odôvodnení rozhodnutia. Poukázal pri tom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.08.2022. Pokiaľ žalovaná uvádza, že z dôvodu absencie ujmy žalobcovi nárok na PFZ nevznikol uvádza, že pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie novelizované ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje vznik ani hrozbu ujmy. V danom

prípade išlo už o reálnu hrozbu vzniku ujmy, nielen akademickú, keďže bolo voči nemu uplatnená nedôvodná pohľadávka. Vo vzťahu k argumentácii žalovanej, že žalobcoví nevznikla žiadna ujma, poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019. Z dikcie citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a odôvodnenia dovolacieho súdu je zrejmé, že zákonodarca vôbec nestanovil podmienku vzniku, resp. preukazovania akejkoľvek ujmy. Jedná sa iba o neprípustný extenzívny výklad contra legem žalovanej. Ujma, ktorá konaním žalovanej vznikla nebola len v akademickvej rovine, ale preukázateľne hrozil zásah do žalobcovej majetkovej sféry. Zároveň uplatňovaním prostriedkov procesnej obrany v súdnom konaní bol narušený nielen žalobcov bežný život. Skutočnosť, že žalovaná spotrebiteľskú zmluvu koncipovala a súdne konanie iniciovala, nie je sporná. Tvrdenia žalovanej považuje žalobca za alibistické s cieľom vyhnúť sa akýmkoľvek spôsobom zodpovednosti za porušenie spotrebiteľských práv a povinností. Porušením primárnej povinnosti zo strany žalovanej došlo k vzniku sekundárneho zákonného následku v podobe čiastočného zamietnutia žaloby. Následné uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia na súde je len následkom vyplývajúcim z bezdôvodného ohrozenia práv spotrebiteľa spôsobilého privodiť mu ujmu. V žiadnom prípade nemožno bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, a nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia stotožňovať alebo považovať za „výhodu“, ale za „sankčný následok“ plynúci z procesného neúspechu v základnom konaní, ktorým boli sanované len nevyhnutné náklady strany sporu súvisiace s civilným konaním. Aj samotná čiastočná úspešnosť spotrebiteľa v konaní a existencia dlhu nevylučuje nárok na priznanie PFZ. V tomto konaní sa domáha iba rozdielu medzi žiadanou sumou a výškou dlhu, t.j. sumy, ktorou mu mala byť spôsobená ujma. Vo vzťahu k možnosti domáhať sa PFZ aj pri čiastočnom úspechu žalovaného spotrebiteľa poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/324/2020 zo dňa 13.12.2022. Výška finančného zadosťučinenia nie je stanovená žiadnym vzorcom a závisí vždy od úvahy súdu. Jediným kritériom pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť. Poukazuje na charakter, zmysel a účel inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia a na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2Co/137/2016-71 zo dňa 24.05.2017. Princípom a zmyslom konania o priznaní PFZ je ako sankcionovať dodávateľa, tak aj zadosťučiniť spotrebiteľovi. Celé posudzovanie primeranosti výšky finančného zadosťučinenia vychádza z okolností týkajúcich sa základného konania. Je nepochybne zrejmé, že spotrebiteľ ako „obyčajný občan“ v základných konaniach pociťuje výrazné stresové vypätie, nielen z dôvodu neskúsenosti so súdnou mocou, ale aj zo skutočnosti, že čelí sporu s ekonomicky, právne a spoločensky silnejším protivníkom. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považuje uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za adekvátnu. Uplatnená výška PFZ zodpovedá svojmu účelu, pretože je potrebné toto finančné zadosťučinenie nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu. Rovnako je potrebné podotknúť, že prípadné sankcie vyplývajúce z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie. Uvedené finančné zadosťučinenie má tiež odradiť žalovanú, ale aj iných dodávateľov, od porušovania práv spotrebiteľov. Záleží len na žalovanej, aby sa nedopúšťala recidívy v neprípustnom kontrahovaní v rozpore so záujmami spotrebiteľov. Primeranosť sumy 281,94 € € je vzhľadom najmä na postoj žalovanej a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem evidentne daná. Žalovaná nechce niesť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie svojich zákonných povinností. Vzhľadom na permanentný odmietavý postoj žalovanej voči svojim pochybeniam je uplatnená suma nielenže primeraná, ale zjavne aj nízka. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním v takej výške, ktorá má nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške nemôže spĺňať. K posudzovaniu výšky PFZ poukazuje na zásadné uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/53/2016, zo dňa 04.10.2016. Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 23Co/42/2019, zo dňa 29.01.2020, výška PFZ môže dosiahnuť až výšku majetkovej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil, alebo mienil spôsobiť, porušením spotrebiteľského práva. Poukazuje pritom na trend v rozhodovacej praxi, keď prevažujú rozhodnutia, v ktorých súdy priznali primerané finančné zadosťučinenie vo výške v akej bola, v súvislosti s obohatením sa dodávateľa, alebo v súvislosti so snahou dodávateľa bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľov obohatiť, uplatnená. Aj keď výška PFZ je vecou voľnej úvahy súdu, tak táto voľná úvaha by mala zodpovedať individuálnym a konkrétnym danostiam tej ktorej veci, s dôrazom na objektívne kritériá, lebo len tieto objektívne kritériá sú pre voľnú úvahu aj objektívne porovnateľné. Čo sa týka výšky PFZ poukazuje aj na rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 14C/295/2014, zo dňa 24.09.2015, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co/471/2015, zo dňa 28.06.2016 a v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/127/2017, zo dňa 30.01.2019, ktorým bolo priznané PFZ vo výške 1 194,98 €, čo predstavuje

25 násobok poplatku, ktorý bol určený za neprijateľný. Napokon súdu je z jeho rozhodovacej činnosti dozaista známe, že žalovaná dlhodobo a vo veľkom rozsahu porušuje spotrebiteľské práva na finančnom trhu. Aj v súčasnosti napriek početným rozsudkom vydaných proti žalovanej, táto neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohacovať. S poukazom na uvedené považuje argumentáciu žalovanej za nenáležitú a navrhuje, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovanú zaviazal k náhrade trov konania v plnom rozsahu.

6. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 14.12.2023 uviedol, že považuje za ťažké sa zmysluplne vyjadriť k replike, keď v nej žalobca uvádza napr. „Nesúhlasím s tvrdeniami žalovanej uvedenými vo vyjadrení, pričom jej jednotlivé argumenty iba preukazujú opodstatnenosť žaloby“, a to bez toho, aby uviedol ktoré konkrétne argumenty žalovanej a ako majú preukazovať opodstatnenosť žaloby... Následne žalobca v replike bez ďalšieho cituje ustanovenie § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pričom hrubým vyznačil, že „konaním v rozpore s dobrými mravmi. môže privodiť ujmu spotrebiteľovi...“ Na strane 3 repliky však už uvádza, že „ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje vznik ani hrozbu ujmy“. Vo vzťahu k výkladu ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa žalobca v replike poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.8.2022, pričom úplne zo dňa 28. 2. 2023, a teda neskoršie, sp.zn. 1Cdo/107/2021, podľa ktorého „pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Pokiaľ ide o to, či podmienkou vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie podľa ustanovenia § 43 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je, alebo nie je vznik, prípadne hrozba ujmy, k tomuto sa vyjadril žalovaný vo vyjadrení k žalobe, kde uviedol, kedy a ako došlo k zmene predmetnej právnej úpravy a čo bolo zámerom zákonodarcu - vid' nižšie, pričom žalobca v replike na uvedené nijak nereagoval: Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa „... Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá“. Uvedená úprava poslednej tretej vety citovaného ustanovenia platí od roku 2013 a bola zavedená zákonom č. 132/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Pred účinnosťou predmetného zákona č. 132/2013 Z.z. tretia veta § 5 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa znela nasledovne: „Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Dôvodová správa k zákonu č. 132 / 2013 Z.z. v tej súvislosti uvádza: „Smernica európskeho parlamentu a rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov nepožaduje od členských štátov, aby zabezpečili, že spotrebiteľské združenia budú oprávnené požadovať relutárne (peňažné) plnenia od dodávateľov. V tomto ohľade ustanovenie § 3 ods. 5 ide nad rámec tejto smernice, čo v praxi môže spôsobovať vznik neodôvodnených nákladov pre dodávateľov, ktorí môžu byť vystavení neodôvodneným požiadavkám osôb, ktoré sa zaregistrujú ako spotrebiteľské združenie a požadujú za tvrdené porušenie práv spotrebiteľov peňažné kompenzácie. Z tohto dôvodu sa navrhuje, aby právo požadovať peňažné plnenia od dodávateľa bol oprávnený len spotrebiteľ, alebo aj združenie, ktoré sa však v súlade s § 25 ods. 2 bude nevyhnutne preukazovať plnomocenstvom udeleným spotrebiteľom, prípadne viacerými spotrebiteľmi, ktorí sú v právnom vzťahu k dodávateľovi“. Z uvedeného je zrejmé, že zámerom zákonodarcu nebolo vypustiť požiadavku, aby išlo o porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi také, ktoré je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi, ktorá požiadavka však vyplýva aj zo samotnej povahy inštitútu primeraného finančného zadostučinenia ako nástroja na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy. Pokiaľ ide o výšku požadovaného primeraného finančného zadostučinenia - túto považujeme za neprimeranú s ohľadom na okolnosti danej veci - vid' naše vyjadrenie k žalobe a nami v našom vyjadrení k žalobe citované súdne rozhodnutia. Žalovaná poskytla žalobcovi na základe zmluvy o úvere finančné prostriedky, ktoré žalobca žalovanej nevrátil - ani istinu. Žalovaná tak bola nútená podať proti žalobcovi žalobu o zaplatenie, o ktorej súd v pôvodnom konaní rozhodol tak, že tejto v podstatnej časti (viac ako 62%) vyhovel. Výsledok pôvodného konania (aj podľa vyššie citovanej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) nemožno považovať za úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti žalobcom. Žalobcovi konaním žalovanej nebola spôsobená žiadna ujma. Žalovanej nebol v pôvodnom konaní

priznaný nárok na zaplataenie úrokov a poplatkov za poskytnutý úver z dôvodu, že právny predchodca žalovanej podľa názoru súdu neposúdil dostatočne bonitu klienta. Vyhodnotenie úveru ako bezúročného a bezpoplatkového spôsobilé, že žalobca mohol používať poskytnuté peňažné prostriedky počas celého obdobia trvania úverového vzťahu bezodplatne a žalovaná tak nemala nárok na dohodnutú odplatu, čím došlo k nastoleniu rovnováhy zmluvných strán. Ak by súd prijal výklad žalobcu (podľa ktorého tretia veta ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa garantuje spotrebiteľovi automatický, duplicitný peňažný nárok za akýkoľvek aj len čiastočný úspech v spotrebiteľskom spore), upieral by tak veriteľovi právo na súdnu ochranu a možnosť uplatnenia (v dobrej viere predpokladaného) dohodnutého práva bez rizika, že v prípade prehry v spore (z akéhokoľvek dôvodu) bude okrem trov konania znášať aj absolútne nespravodlivé finančné zadostučinenie, hoci jeho konaním nevznikla protistrane žiadna ujma a on len realizoval svoje ústavné právo na súdnu ochranu.

7. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie na deň 08.02.2024. Žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, o jeho odročenie nežiadal. Na pojednávaní bol prítomný právny zástupca žalobcu. Súd preto rozhodol podľa § 180 Civilného sporového poriadku o tom, že pojednávanie uskutoční v neprítomnosti žalobcu a žalovaného nakoľko nebol daný návrh ani dôvody odročenia pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP.

8. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami sporových strán, prednesom zástupcu žalobcu na pojednávaní, oboznámením obsahu predložených listinných dôkazov a pripojeného spisu Okresného súdu Bardejov sp.zn. 5Csp/3/2022 a zistil tento skutkový stav:

9. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní zotrval na podanej žalobe. Uviedol, že základ uplatneného nároku je daný výsledkom základného konania, kedy súd konštatoval, že žalovaný neskúmal bonitu žalobcu. Výšku uplatneného nároku považuje za primeranú, a to vzhľadom na okolnosti prípadu, najmä s poukazom na hroziaci zásah do majetkovej sféry spotrebiteľa. Navrhol, aby súd žalobe vyhovel a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania.

10. Žalovaný v pôvodnom konaní doručil tunajšiemu súdu dňa 24.01.2022 žalobu, v ktorej uvádza, že právny predchodca žalovaného, spoločnosť Consumer Finance Holding a.s., so sídlom Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130 so žalovaným uzatvoril dňa 21.11.2017 zmluvu o pôžičke E. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX (evidenčné číslo zmluvy/príd. autorizačný kód), na základe ktorej poskytol žalovanému celkovú sumu pôžičky 1.093,22 Eur, pričom pri podpise zmluvy žalovaný uhradil akontáciu vo výške 0,00 Eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný pôžičku splácať v pravidelných 54 mesačných splátkach v sume 30,00 Eur a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 1.620,00 Eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať jednotlivé splátky riadne a včas, žalobca ho listom zo dňa 26.04.2019 - predžalobná upomienka, vyzval k úhrade dlžných splátok a žalovaného upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok ani v dodatočne poskytnutej lehote nedošlo, žalobca dňa 19.06.2019 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 22.06.2019. Žalovaný svoj dlh voči žalovanému neuhradil, preto žalovaný podal predmetnú žalobu na súd.

11. Konanie na podklade vyššie uvedenej žaloby bolo vedené tunajším súdom pod sp.zn. 5Csp/3/2022, ktorý vo veci meritórne rozhodol rozsudkom zo dňa 03.06.2022, právoplatným dňa 05.08.2022 nasledovne:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 463,22 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 17,94 Eur od 21.07.2019 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.08.2019 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.09.2019 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.10.2019 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.11.2019 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.12.2019 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.01.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.02.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.03.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.04.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.05.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.06.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.07.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.08.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.09.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.10.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.11.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.12.2020 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.01.2021 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.02.2021 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.03.2021 do zaplataenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.04.2021 do zaplataenia, zo sumy 20,24

Eur od 21.05.2021 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.06.2021 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.07.2021 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.08.2021 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.09.2021 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.10.2021 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.11.2021 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.12.2021 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.01.2022 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.02.2022 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.03.2022 do zaplattenia, zo 5Csp/3/2022 2 sumy 20,24 Eur od 21.04.2022 do zaplattenia, zo sumy 20,24 Eur od 21.05.2022 do zaplattenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 24,32 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

12. Súd v pôvodnom konaní konštatoval, že zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 7119812332 zo dňa 21.11.2017 uzavretej medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom vyplýva, že veriteľ poskytol dlžníkovi úver/pôžičku vo výške 1.093,22 eur na kúpu tovaru, ktorého kúpna cena bola 1.093,22 Eur, pričom akontácia bola vo výške 0,00 eur. V zmluve bola ako celková čiastka uvedená suma 1.620,00 Eur, čo mal žalovaný zaplatiť v 54 mesačných splátkach po 30,00 Eur. RPMN v zmluve bola uvedená ako 20,53 %, ročná úroková sadzba 20,53 % a priemerná hodnota RPMN 14,01 %. Prvá splátka bola splatná dňa 20.12.2017, ďalšie splátky splatné vždy 20. dňa v mesiaci. Termín konečnej splatnosti bol uvedený deň 20.05.2022, doba trvania zmluvy: „54 mesiacov, alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa tejto zmluvy“. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere ohľadne údajov o žalovanom vyplýva, že je ženatý, má stredoškolské vzdelanie, počet nezaopatrených detí X, počet vyživovaných osôb X, výška vyživovacej povinnosti 0,00 Eur, trvale bydlisko u rodičov/u detí od XX/XXXX, telefón - mobil: XXXXXXXXXXX, zamestnaný u zamestnávateľa Obec D., na dobu neurčitú, od 06/2015, priemerný čistý príjem XXX,XX Eur, mesačné finančné výdavky (napr. splátky úverov, hypoték, lízingov) 0,00 Eur, iné mesačné výdavky (napr. SIPO, náklady na bývanie, telefón) 0,00 Eur. Po vykonanom dokazovaní súd skonštatoval, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, ktorým by preukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch jeho právnym predchodcom pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovaným. Žalobca v zmysle odseku 3.3. odôvodnenia reagoval na námietku žalovaného ohľadne skúmania bonity žalovaného, avšak nepredložil dôkazy, ktorými by preukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona. Z vykonaného dokazovania nebolo vôbec preukázané, aby si banka preverovala výšku skutočného príjmu žalovaného. Zároveň z dokazovania nevyplývalo, aby veriteľ žiadal od žalovaného poskytnutie úplných, presných a pravdivých údajov potrebných na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak, ako táto povinnosť vyplýva pre spotrebiteľa z § 7 ods. 2 citovaného zákona. Súd nemohol prehliadnuť skutočnosť, že právny predchodca žalobcu postupoval nedbanlivo, ak dostatočne neoveril životné náklady, dlhy a celkovú bonitu spotrebiteľa úverovej zmluvy. Žalobca dôsledne neskúmal výdavky spotrebiteľa, pričom ak v zmluve uvádza mobilné číslo spotrebiteľa a tak minimálne náklad s jeho používaním má, rovnako tak žije v byte, tzn. že sa minimálne musí podieľať na nákladoch spojených s užívaním nehnuteľnosti a taktiež musí z niečoho žiť, teda mať výdavky na stravovanie, ošatenie, čo právny predchodca žalobcu vôbec neskúmal, pričom do zmluvy k mesačným finančným nákladom uviedol, že tieto predstavujú 0 eur. Žiadne iné náklady v zmluve uvedené neboli a spôsob overovania bonity preukázaný nebol. Keďže žalobca nepredložil potrebné dôkazy, ktorými by preukázal, že jeho právny predchodca ako veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovaným skúmal riadne jeho schopnosť splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, súd má za to, že pôvodný veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou pri plnení svojej zákonnej povinnosti skúmať schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver, čo vedie k nemožnosti veriteľa požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru podľa § 11 ods. 2 prvá veta zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného dôvodu vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 19.06.2019 ako to vyplýva z listu veriteľa zo dňa 22.06.2019 je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a to pre rozpor so zákonom. Zároveň súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu v zmysle § 11 ods. 2 v spojení s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch pred poskytnutím úveru ako veriteľ neposúdil so zákonom vyžadovanou odbornou starostlivosťou bonitu klienta prostredníctvom preukázania hlavne jeho výdavkov a súčasne prostredníctvom nahliadnutia do príslušných databáz o spotrebiteľoch, čo súd považoval za hrubé porušenie povinnosti zisťovania bonity klienta s odbornou starostlivosťou. Uvedené má za následok,

že poskytnutý úver je bez úrokov a poplatkov. Keďže poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, súd priznal žalobcovi iba sumu 463,22 eur, čo predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 1.093,22 Eur a výškou splátok vykonaných žalovaným do dňa podania žaloby vo výške 630,00 Eur a v zvyšnej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú, keďže poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

13. Je nepochybné, že žalobca pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy mal status spotrebiteľa a že išlo o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka.

14. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Podľa ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

16. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

17. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

18. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. V zmysle citovaných zákonných ustanovení zákon priznáva osobe, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, že má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Zákon nestavuje ako podmienku priznania primeraného finančného zadosťučinenia iné podmienky okrem tej, že spotrebiteľ si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, čo v danom prípade bolo splnené.

21. Priznané finančné zadosťučinenie má byť vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného a je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal.

22. Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 13Co/80/2016 z 20.03.2018, podľa ktorého „Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na

primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.“

23. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/20/2017, sp. zn. 20Co/192/2016, sp. zn. 7Co/78/2017, sp. zn. 25Co/59/2017).

24. Primerané finančné zadosťučinenie je samostatným právnym a primeraným nárokom odlišným od nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, na náhradu škody resp. od nároku na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Cieľom tohto nároku, je predovšetkým odradiť dodávateľa od protiprávneho konania a súčasne pôsobiť preventívne na dodávateľa, aby dobrovoľne upustil resp. nepokračoval v protiprávnom konaní a napravil jeho následky bez nutnosti podania žaloby spotrebiteľom. Pokiaľ dodávateľovi nehrozí adekvátna sankcia, dodávateľovi sa z finančného hľadiska neoplatí dodržiavať spotrebiteľské predpisy a nemôže dôjsť k naplneniu preventívnej funkcie právneho inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia (ďalej aj len ako „PFZ“).

25. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne na to, aby žalobcovi mohlo byť priznané právo na primerané finančné zadosťučinenie. Z poslednej vety uvedeného zákonného ustanovenia tak možno vyvodit', že týmito podmienkami sú: (i) úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej predmetným zákonom alebo osobitnými právnymi predpismi a (ii) domáhanie sa primeraného finančného zadosťučinenia od subjektu, ktorý zodpovedá za porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti. Spotrebiteľ nie je povinný podľa zákona preukazovať reálnu ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv.

26. Samotné ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú teda formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodit' záver, že finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevyklučuje možnosť žiadať finančné zadosťučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv.

27. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník a zákon o spotrebiteľských úveroch, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

28. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

29. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

30. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

31. K námietke žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v predmetnej veci súd poukazuje na rozhodnutie NS SR, sp. zn. 3Cdo/31/2020 z 25.05.2022: „Eurokonformným a k slabšej strane spotrebiteľského vzťahu náležite ústretovým sa preto javí len taký výklad úpravy urobenej aj predmetom sporu v prejednávanej veci, pri ktorom splnením podmienky úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, zakladajúcej právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. I § 3 ods. 5 vety tretej zákona, je vyslovenie sa súdom o porušení práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa (aj vo forme konštatovania porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej).“.

32. Súd konštatuje, že vzhľadom na to, že spotrebiteľ – žalobca sa v pôvodnom konaní čiastočne ubránil nároku dodávateľa – žalovaného, ktorý si voči spotrebiteľovi uplatnil v časti nedôvodný nárok, bolo v pôvodnom konaní spotrebiteľom úspešne uplatnené porušenie jeho práva voči dodávateľovi. Žalobca v pôvodnom konaní v rámci procesnej obrany úspešne namietal o.i. zanedbanie povinnosti dodávateľa skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, teda si podľa názoru na súde úspešne uplatnil porušenie povinnosti upravenej zákonom o spotrebiteľských úveroch. Súd má s poukazom na uvedené za to, že je v predmetnej veci daný nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zo strany žalovaného. Je potrebné si ozrejmiť, že to bol práve žalovaný, ktorý si nespĺnil svoju zákonnú povinnosť, v dôsledku čoho súd konštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a nemožnosť jednorazového zosplatnenia úveru.

33. Žalovaný sa v pôvodnom konaní domáhal voči žalobcovi zaplatenia sumy 745,16 eur s príslušenstvom. Súd predmetnej žalobe vyhovel v rozsahu 463,22 eur s prislúchajúcim úrokom z omeškania. V prevyšujúcej časti (o zaplatenie 281,94 eur) bola žaloba vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a nemožnosť jednorazového zosplatnenia úveru zamietnutá.

34. Z uvedeného je teda zrejmé, že žalovaný si v základnom konaní uplatňoval (v dôsledku nedodržania právnych predpisov ochraňujúcich práva spotrebiteľa) od žalobcu nárok na zaplatenie sumy vyššej, než na akú mal nárok. Takéto konanie žalovaného v pôvodnom konaní bolo nepochybne spôsobilé privediť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu. S poukazom na vyššie uvedené súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné.

35. V zásade bez ďalšieho je základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie daný, ak dodávateľ uplatňuje voči spotrebiteľovi právo zo zmlúv o úvere, ktoré v dôsledku absencie zo strany spotrebiteľa namietaných zákonom predpísaných náležitostí, sú následne vyhodnotené ako bezúročné a bez poplatkov.

36. Pre priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2022, sp. zn. 7 Cdo 92/2021).

37. Pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia, vzal súd do úvahy aj to, že konanie žalovaného bolo spôsobilé negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry žalobcu a potenciálne ohroziť jeho sociálny či rodinný život. Zároveň zohľadnil aj postoj žalobcu, ktorý sa aj napriek jeho postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva, a to aj cestou právneho zastúpenia.

38. Súd je toho názoru, že je opodstatnené, aby spotrebiteľia poukazovali na nedôsledné dodržiavanie právnych predpisov dodávateľmi a predišli tak bezdôvodným obohateniam dodávateľov a efektívne bránili svoje práva.

39. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Žalovaný si vo vzťahu k žalobcovi uplatňoval finančné plnenie na ktoré nemal nárok, vyvolal u neho stav právnej neistoty, ktorý bol odstránený až právoplatným rozhodnutím vo veci samej.

40. Súd preto považoval za primeranú výšku primeraného finančného zadosťučinenia sumu 100 eur, a to aj s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý sa ako laik bránil v pôvodnom konaní namietaním porušenia jeho spotrebiteľských práv.

41. Súd je toho názoru, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

42. V dôsledku konania žalovaného bol žalobca nielenže vystavený bezprostredne hroziacej majetkovej ujme a nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

43. K výške požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú žalobca odvíjal od sumy, o ktorú sa žalovaný na jeho úkor chcel v pôvodnom konaní obohatiť súd uvádza, že výška primeraného finančného zadosťučinenia sa vôbec nemusí (i keď môže) odvíjať od výšky potenciálneho bezdôvodného obohatenia. Primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je čo do výšky zákonom nijako konkrétne stanovené, klasifikované, či limitované, nie sú naň žiadne tabuľky či osobitné kritériá, základným a určujúcim kritériom v zmysle zákona je jeho primeranosť, ktorú súd posudzuje podľa vlastnej úvahy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci. Žalobca v žalobe logicky a dostatočne odôvodnil výšku požadovaného zadosťučinenia keď uviedol, že ju odvodzuje od sumy, o ktorú sa na jeho úkor žalovaný chcel bezdôvodne obohatiť v základnom konaní (o ktorú ho nedôvodne žaloval). Úvaha zvolená žalobcom pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia odvodzujúca ho od sumy ktorú od neho žalovaný nedôvodne žadal síce má určitú logiku vo vzťahu k preventívnej a odradzujúcej funkcii primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko odradiť dodávateľa od recidívy môže práve jeho uvedomenie si, že čím vyššiu sumu od spotrebiteľa bude nedôvodne žiadať, tým vyššie finančné zadosťučinenie v prípade úspešného uplatnenia ochrany spotrebiteľom následne bude musieť poskytnúť, preto odradzujúci účinok vo vzťahu k tomu, aby sa žalovaný v budúcnosti nedomáhal na spotrebiteľoch nedôvodných plnení v takej výške môže byť práve v takom prípade naplnený. To ale neznamená, že výška zadosťučinenia musí byť nevyhnutne matematicky

zhodná so sumou, alebo s nejakou časťou sumy o ktorú sa veriteľ chcel obohatiť. Súd v okolnostiach veci za primeranú sumu zadostučinenia považoval sumu 100 eur.

44. V súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadostučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi. Zákon podmienku, aby spotrebiteľovi bola privedená ujma nevyžaduje (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/127/2017). V ňom Najvyšší súd okrem iného v súvislosti s primeraným finančným zadostučinením podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. konštatoval, že „zákonodarcu pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bez dôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne.“.

45. Nedôvodná bola obrana žalovaného, že nie je daný základ uplatneného nároku. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadostučinenie (§ 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa), tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. V tejto súvislosti súd poukazuje na rovnaký právny názor vyslovený napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/23/2017 zo dňa 24.08.2017. Spotrebiteľ sa ochrany svojho práva môže domáhať na súde nielen podaním žaloby, ale tiež formou obrany proti uplatnenému nároku. Rovnako takáto ochrana spotrebiteľovi môže byť poskytnutá i orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy. Aj vtedy, ak je ochrana poskytnutá spotrebiteľovi bez návrhu zo strany orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy a určité plnenie požadované žalobcom nie je priznané, zamietnutie žaloby ohľadne tohto plnenia nie je možné z procesnej stránky hodnotiť inak ako úspech spotrebiteľa a nie úspech orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý postavenie strany sporu nemá

46. Pri posúdení dôvodnosti výšky požadovaného primeraného finančného zadostučinenia je treba vychádzať z toho, že toto zadostučinenie má niekoľko funkcií. Možno tak hovoriť o funkcii satisfakčnej, sankčnej, odradzujúcej, odmeňujúcej. Pri určení jeho výšky súd musí zohľadniť viaceré relevantné okolnosti, a to napríklad či nejde v prípade postupu a konania dodávateľa o recidívu, aká bola intenzita a trvanie porušenia a dôsledky konania dodávateľa, ekonomický dopad nečestného konania dodávateľa na spotrebiteľa, ako aj skutočnosť, či už napríklad nebolo poskytnuté zadostučinenie spotrebiteľovi aj v inej podobe. Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadostučinenia, niet pochýb o tom, že požadovanie nedôvodných nárokov zo strany žalovaného od spotrebiteľa logicky znamená obmedzenie komfortu spotrebiteľa, berie mu čas a kľud. Žalobca sa v pôvodnom konaní musel brániť nedôvodným nárokom žalovaného.

47. K otázke výšky primeraného finančného zadostučinenia súd poukazuje na rozhodnutie NS SR, sp. zn. 7Cdo/92/2021 z 30.06.2022: „Pre priznanie práva na zadostučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadostučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu.“.

48. Súd považuje za legitímne a spravodlivé priznať žalobcovi primerané finančné zadostučinenie v sume 100 eur. Zohľadnil aj rozhodovaciu prax súdov majúcu na pamäti zásadu predvídateľnosti súdneho rozhodovania, samozrejme, pri zohľadnení faktu, že každá vec vo svojich konkrétnych skutkových okolnostiach môže byť odlišná a že paušalizovanie toho, čo je v konkrétnom prípade „primerané“ nie je možné.

49. Pokiaľ ide o nepriznanie nároku v celej požadovanej výške, súd zohľadnil zdôvodnenie nároku žalobcom, kde tento netvrdil žiadne mimoriadne, výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali výšku primeraného finančného zadosťučinenia vo výške až 281,94 eur. Ak z iných obdobných sporov o primerané finančné zadosťučinenie sú súdu známe prípady, kde boli spotrebiteľom priznané nižšie sumy ako tu žalobca žiadal, a to aj v situácii keď napr. reálne došlo k ujme na majetku spotrebiteľa a k bezdôvodnému obohateniu sa dodávateľa (čo nie je tento prípad), tak súd v rámci proporcionality a primeranosti musel zohľadniť, že tu o žiadny taký prípad nešlo, aspoň nič také žalobca netvrdil. Sám netvrdil a nepreukázal, že by jeho osobná, rodinná či sociálna sféra trpela kvôli konaniu žalovaného absolútne mimoriadnym spôsobom (vzhľadom na žiadanú výšku zadosťučinenia), teda nad rozsah, ktorý je logicky zrejmý už z toho, že sa od neho súdne vymáhala vyššia suma, pričom je však potrebné zohľadniť individuálne okolnosti predmetnej veci, najmä ohľadom otázky vplyvu správania žalovaného voči žalobcovi. V porovnaní s inými prípadmi u žalobcu nedošlo k zmenšeniu majetku, napríklad preplatením úveru v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, respektíve kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Na druhej strane, ani symbolické finančné zadosťučinenie by tu nebolo na mieste, nakoľko z hľadiska zákonom predpokladaného účelu by sa také zjavne minulo účinkom a účelu zákona.

50. K námietke žalovaného, že žalobca sám doposiaľ nesplatil ani len istinu úveru súd uvádza, že samotná skutočnosť neuhradenia istiny úveru spotrebiteľom nemôže byť dôvodom ani pre nepriznanie primeraného zadosťučinenia, ani pre jeho zníženie. Obrana žalovaného zrejme smeruje k novej obave, aby sa inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nestal prostriedkom, prostredníctvom ktorého by sa (v prípade úverových spotrebiteľských vzťahov) dlžník z úveru vyhýbal vráteniu samotnej istiny úveru tým, že by z dôvodu (povedzme nedodržania náležitostí zmluvy) žiadal najskôr on sám, pred splnením svojej povinnosti plnenie od dodávateľa titulom primeraného finančného zadosťučinenia vo výške, ktorá by mu v konečnom dôsledku (po započítaní) umožnila vyhnúť sa vráteniu samotnej istiny úveru. Inými slovami požičal by si napr. 200 eur, následne domáhal by sa porušenia práva alebo povinnosti (ak by také bolo) a potom zadosťučinenia vo výške 200 eur po ktorom by ani istinu vrátiť nemusel.

51. Avšak treba si uvedomiť, že zjavným cieľom právnej úpravy inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia je priniesť poctivosť, férovosť, transparentnosť a dodržiavanie práva do dodávateľsko - spotrebiteľských vzťahov. Dodávateľ ktorý nič neporuší, nemusí sa obávať, že by sa nedomohol toho, na čo má sám nárok, alebo že by dokonca ešte musel plniť primerané finančné zadosťučinenie. Ak ale sám niečo poruší a vytvorí stav, že je daný základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie, tak potom obrana poukazom na porušenie povinnosti (aj dlžníka) je nielen alibistická, ale aj nerelevantná, lebo samotný nárok dodávateľa nie je vyhovením žaloby o primerané finančné zadosťučinenie nijako dotknutý. Platí zásada, že každý má vrátiť to, čo podľa práva dlží. Ak ale dodávateľ svojim konaním spôsobí stav, v dôsledku ktorého spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (a vznikne mu tak nárok na primerané finančné zadosťučinenie) sám sa stáva dlžníkom. Ide potom o samostatné, nijako nesúvisiace nároky (dodávateľa na plnenie zo zmluvy a spotrebiteľa na plnenie titulom primeraného zadosťučinenia). Súd nemôže sám vykonať ani započítanie týchto nárokov lebo to podľa § 580 Občianskeho zákonníka je viazané na prejav účastníka smerujúci k započítaniu. Môžu ho urobiť účastníci, tu strany sporu. Súd nemôže také započítanie urobiť aj preto, lebo tak ako je na spotrebiteľovi slobodne sa rozhodnúť či uplatní právo na primerané finančné zadosťučinenie (čo je vždy až druhá fáza jeho obrany) alebo sa uspokojí s tou prvou fázou, teda že na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom, takisto je na dodávateľovi, či vôbec a kedy uplatní svoje nároky (čo má ďalšie dôsledky, napr. možnosť vznesenia námietky premlčania, ktoré súd svojim započítaním by odňal zo sféry dispozície tých, ktorým patria, a to sú účastníci daných záväzkových vzťahov).

52. Preto súd má za to, že v situácii ako tu, kedy je úplné evidentné porušenie práv spotrebiteľa, a že sú splnené zákonné podmienky pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie, skutočnosť, že spotrebiteľ (tu žalobca) sám celú svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu nesplnil, nebráni priznaniu primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi. Nárok žalovaného na vrátenie zvyšku istiny úveru nie je tým nijako dotknutý. Žalobca netvrdil a súd nezistil žiadne konkrétne skutočnosti, pre ktoré by bolo možné žalobcom uplatnený nárok považovať za zneužitie práva.

53. Súd v súvislosti s vyššie uvedeným záverom poukazuje napr. na aktuálne uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/185/2018 zo dňa 5.3.2019 kde pri totožnej obrane žalovaného v situácii, kedy žalobca - spotrebiteľ z celkového úveru 250,- eur zaplatil žalovanému len 82,- eur krajský súd uzavrel (viď bod 13 odôvodnenia) že „nárok na primerané finančné zadostučinenie nie je závislý na tom či k vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby súd priznal spotrebiteľke nárok na primerané finančné zadostučinenie úplne postačuje samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z. Preto odvolací súd konštatuje, že za daného stavu vzhľadom na závažné a viacnásobné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na všeobecnom súde sa priznanie finančného zadostučinenia javí ako plne dôvodné.“

54. Uvedenú názorovú líniu Krajský súd v Prešove potvrdil aj vo veci 20Co/72/2018 kde sa žalovaný v odvolaní rovnako bránil poukazom na nesplnenie povinnosti spotrebiteľa ktorý z úveru 350,-eur vrátil len 280,-eur pričom krajský súd (viď bod 13 odôvodnenia) všetky námietky uvedené zo strany žalovaného v odvolaní (teda aj túto) označil za neopodstatnené.

55. Súd preto obranu žalovaného v spore nepovažoval za dôvodnú. Súd legitímne využitie zákonného práva žalobcu proti žalovanému žiadať primerané finančné zadostučinenie v žiadnom prípade nepovažuje za zneužitie práva. Z tohto pohľadu súd prihliadal na to, že primeraným finančným zadostučinením sa má kompenzovať nemateriálna ujma, ktorá vznikla, a nie ujma majetková. Nie je totiž vylúčené, aby výška nemateriálnej ujmy, ak jej mantinely nie sú zákonom stanovené, bola obdobná, zhodná, vyššia alebo nižšia ako ujma, ktorá oprávnenej osobe hrozila v majetkovej sfére.

56. Súd v danom prípade zväžil všetky okolnosti prejednávanej veci a dospel k názoru, že je potrebné žalobe vyhovieť práve čo do sumy 100 eur. Podľa názoru súdu pri opodstatnených nárokoch spotrebiteľov uplatnených za takých okolností ako v tu súdnej veci nestačí len strohé konštatovanie súdu o porušení práv zamietnutím nedôvodnej žaloby proti nim, ale je potrebné tento proces zavŕšiť priznaním aj finančnej kompenzácie odrážajúcej ujmu, ktorú spotrebiteľ utrpel pri súdnej a inej konfrontácii s dodávateľom. Súd k argumentácii žalovaného záverom dodáva, že primerané finančné zadostučinenie nepredstavuje inštitút, ktorý by dodávateľom bránil v realizácii ústavného práva na súdnu ochranu. Ide o inštitút postihujúci nedôsledných dodávateľov, ktorí vo vzťahu k slabšej strane zneužívajú svoje postavenie a porušujú svoje povinnosti, ktoré im ukladajú právne predpisy, čomu tak bolo aj v predmetnej veci. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením žalovaného, že žalobu v pôvodnom konaní podal v dobrej viere, nakoľko v jeho prípade ide o profesionála v oblasti poskytovania úverov a jeho hrubé porušenie zákonnej povinnosti bolo doposiaľ konštatované vo viacerých súdnych rozhodnutiach.

57. Súd tak za primerané finančné zadostučinenie na odčinenie všetkých útrap a dôsledkov u žalobcu a na druhej strane na efektívne odradenie žalovaného od opakovania takých postupov považuje tu sumu 100 eur a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

58. Čo sa týka výroku o trovách konania, podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP)

59. Žalobca bol v základe nároku plne úspešný, rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, preto súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku - Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016 k § 255 CSP, cit „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Obdobne v tejto súvislosti pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/20/2017 kde pri priznaní len 50 % zo sumy požadovaného primeraného finančného zadostučinenia bola priznaná žalobcovi náhrada trov konania v rozsahu 100 % práve z dôvodu, že výška nároku závisela od úvahy súdu, čo je aj prípad tu prejednávanej veci.

60. Súd je toho názoru, že v prípadoch keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu, pričom súčasne neuplatňuje sa žalobcom výška plnenia v zjavne nedôvodnej výške predstavujúcej šikanózne vykonávanie práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania a nie záujmom na spravodlivom usporiadaní veci nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s ust. § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinným do 30.6.2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvodu na ustúpenie od takého záveru. To je aj názor tunajšieho súdu. Úvaha súdu sa tu týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Pričom tak ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p., tak aj v súčasnosti podľa ust. § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia.

61. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a rovnako samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka súd v súlade s § 2 ods. 2 a § 14 ods. 4 zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodne o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za žalobu vzhľadom na zákonné oslobodenie žalobcu od tejto povinnosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.